

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia Europy Wschodniej i Azji po 1991 r. Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Wschodoznawstwo Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Historii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 18WZNS.18K.03045.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Grzegorz Skrukwa	
Prowadzący zajęcia	Marek Figura	
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	przedstawienie węzłowych zagadnień z historii krajów byłego ZSRR po 1991 roku, ze szczególnym uwzględnieniem procesów budowy demokracji i powrotu autorytaryzmu, odmiennych dróg rozwojowych poszczególnych państw i subregionów oraz zmieniającej się roli Rosji na obszarze postradzieckim

Wymagania wstępne

Ogólna wiedza humanistyczna.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia z zakresu historii krajów i narodów byłego ZSRR w okresie od 1991 roku do współczesności	WZN_K1_W01	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W2	zna i rozumie znaczenie zmian, jakie zaszły po rozpadzie ZSRR na obszarze Europy Wschodniej i Azji dla dziejów tego obszaru w XX-XXI wieku	WZN_K1_W05	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi postawić właściwe pytania dotyczące istotnych zagadnień z najnowszej historii krajów byłego Związku Radzieckiego, wskazać na najważniejsze źródła i literaturę oraz zaplanować przedstawienie ich w formie referatu lub prezentacji	WZN_K1_U01, WZN_K1_U02, WZN_K1_U03, WZN_K1_U07, WZN_K1_U08	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i samodzielnego planowania uczenia się	WZN_K1_K01	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
K2	jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego interpretowania historii najnowszej obszaru postradzieckiego w oparciu o akademicki obiektywizm, wartości europejskie i demokratyczne	WZN_K1_K06	Egzamin ustny, Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Rozpad ZSRR – uwarunkowania międzynarodowe i wewnętrzne. Rosja od „republiki sierpniowej” do „republiki październikowej” 1991-1993.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład
2.	Rozpad ZSRR – uwarunkowania międzynarodowe i wewnętrzne. Rosja od „republiki sierpniowej” do „republiki październikowej” 1991-1993. Wybrane zagadnienia, kluczowe postacie (Borys Jelcyn – pierwszy prezydent nowej Rosji).	W1, W2, U1, K1, K2	Ćwiczenia
3.	Obszar postradziecki po 1991 roku: Wspólnota Niepodległych Państw, próby powstrzymania dezintegracji, konflikty lokalne.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład
4.	Obszar postradziecki po 1991 roku: Wspólnota Niepodległych Państw, próby powstrzymania dezintegracji, konflikty lokalne (wybrane przykłady: Karabach, Osetia, Abchazja, Naddniestrze).	W1, W2, U1, K1, K2	Ćwiczenia
5.	Tendencje odśrodkowe i unifikacyjne w Federacji Rosyjskiej po 1991 roku.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład
6.	Tendencje odśrodkowe i unifikacyjne w Federacji Rosyjskiej po 1991 roku: wybrane zagadnienia (wojna w Czeczenii).	W1, W2, U1, K1, K2	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	„Złe lata dziewięćdziesiąte” – transformacja społeczno-ekonomiczna w Rosji po 1991 roku.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład
8.	„Złe lata dziewięćdziesiąte” – transformacja społeczno-ekonomiczna w Rosji po 1991 roku: wybrane zagadnienia (oligarchia, prywatyzacja, społeczne koszty transformacji).	W1, W2, U1, K1, K2	Ćwiczenia
9.	Rosja w XXI wieku – od sterowanej demokracji do twardego autorytaryzmu.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład
10.	Rosja w XXI wieku – od sterowanej demokracji do twardego autorytaryzmu. Wybrane zagadnienia z najnowszej historii politycznej Rosji.	W1, W2, U1, K1, K2	Ćwiczenia
11.	Rosja w XXI wieku wobec obszaru postradzieckiego: rewizja ładu międzynarodowego, wojny hybrydowe i agresja przeciw Ukrainie.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład
12.	Rosja w XXI wieku wobec obszaru postradzieckiego: rewizja ładu międzynarodowego, wojny hybrydowe, agresja przeciw Ukrainie. Wybrane zagadnienia.	W1, W2, U1, K1, K2	Ćwiczenia
13.	Ukraina po 1991 roku. Między oligarchią a demokracją: od niepodległości do Euromajdanu i jego następstw.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład
14.	Ukraina po 1991 roku. Między oligarchią a demokracją: od niepodległości do Euromajdanu i jego następstw. Wybrane zagadnienia (przełomy polityczne, kluczowe postacie).	W1, W2, U1, K1, K2	Ćwiczenia
15.	Białoruś po 1991 roku: autorytarny reżim, opozycja i społeczeństwo.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład
16.	Białoruś po 1991 roku: autorytarny reżim, opozycja i społeczeństwo. Wybrane zagadnienia.	W1, W2, U1, K1, K2	Ćwiczenia
17.	Państwa bałtyckie po 1991 roku: droga do integracji europejskiej i północnoatlantyckiej.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład
18.	Państwa bałtyckie po 1991 roku: droga do integracji europejskiej i północnoatlantyckiej. Wybrane zagadnienia.	W1, W2, U1, K1, K2	Ćwiczenia
19.	Państwa Kaukazu Południowego po 1991 roku.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład
20.	Państwa Kaukazu Południowego po 1991 roku. Wybrane zagadnienia.	W1, W2, U1, K1, K2	Ćwiczenia
21.	Państwa postradzieckiej Azji Środkowej po 1991 roku.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład
22.	Państwa postradzieckiej Azji Środkowej po 1991 roku. Wybrane zagadnienia.	W1, W2, U1, K1, K2	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	• zaliczenie egzaminu ustnego Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 90% dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 80% dobry (db; 4,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 70% dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 60% dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 50% niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.
Ćwiczenia	• obecność i aktywny udział w zajęciach • zaliczenie kolokwium Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 90% dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 80% dobry (db; 4,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 70% dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 60% dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 50% niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Literatura

Obowiązkowa

1. Furier A., Dekada Jelcyna. Uwarunkowania rosyjskich przemian społecznych i politycznych 1991-2000, Szczecin 2003.
2. Białoruś, red. B.J. Albin, W. Baluk, seria Europa Wschodnia – dekada transformacji, Wrocław 2004.
3. Rosja, red. B.J. Albin, W. Baluk, seria Europa Wschodnia – dekada transformacji, Wrocław 2003.
4. Ukraina, red. B.J. Albin, W. Baluk, seria Europa Wschodnia – dekada transformacji, Wrocław 2002.
5. Olszański T.A., Trud niepodległości. Ukraina na przełomie tysiącleci, Kraków 2003.
6. Rewolucja w imię godności. Ukraiński Euromajdan 2013-2014, red. G. Skrukwa, M. Studenna-Skrukwa, Toruń 2015.
7. Capisani G.R., Nowe państwa Azji Środkowej, tłum. M. Czekański [et al.], Warszawa 2004.
8. Kasekamp A., Historia państw bałtyckich, tłum. A. Żukowska-Maziarska, Warszawa 2013 (rozdział 8, s. 180-208).
9. Service R., Na Kremlu wiecznie zima. Rosja za drugich rządów Putina, tłum. J. Wołk-Łaniewski, Kraków 2022.

Dodatkowa

1. Jelcyn B., Notatki prezydenta, tłum. M. Kotowska, Warszawa 1995.
2. Kaukaz w dobie globalizacji, red. A. Furier, Poznań 2005.
3. Lewandowski J., Estonia, Warszawa 2001.
4. Mironowicz E., Białoruś, Warszawa 2009.
5. Mole R.C.M., The Baltic States from the Soviet Union to the European Union, Identity, Discourse and Power in the Post-Communist Transition of Estonia, Latvia and Lithuania, Abingdon-New York 2012.
6. Świder K., Rozpad Związku Radzieckiego – modelowanie procesów dezintegracyjnych w komunistycznym imperium, w: Od rewolucji do pieriestrojki. Transformacje Wschodniej Europy w ostatnim stuleciu, red. M. Gibiec, G. Hryciuk, M. Ruchniewicz, Łomianki 2022.
7. Szybieka Z., Historia Białorusi 1795-2000, tłum. H. Łaszkiwicz, Lublin 2002.
8. Materski W., Gruzja, Warszawa 2000.
9. Świętochowski T., Azerbejdżan, Warszawa 2006.
10. Ukraina. Czas przemian po rewolucji godności, red. A. Furier, Poznań 2017.
11. Politkovskaya A., Rosja Putina, tłum. T. Korecki, Warszawa 2005.
12. Gessen M., Putin. Człowiek bez twarzy, tłum. J. Szajkowska, M. Witkowska, Warszawa 2018 (lub inne wydanie).
13. Reitschuster B., Władimir Putin. Dokąd prowadzi Rosję?, tłum. M. Zeller, Warszawa 2005 (lub inne wydanie).
14. Portnikow W., Dmitrij Miedwiediew. Władca z przypadku?, tłum. M. Nocuń, Wrocław 2009.
15. Politkowska A., Druga wojna czeczeńska, Kraków 2006.
16. Korżakow A., Borys Jelcyn. Od świtu do zmierzchu, tłum. B. Szwarcman-Czarnota, Warszawa 1999.
17. Van Herpen M.H., Wojny Putina. Czeczenia, Gruzja, Ukraina 2014, tłum. M. Witkowska, J. Szajkowska, Warszawa 2014.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie do egzaminu	15
Czytanie wskazanej literatury	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
WZN_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz do samodzielnego planowania i realizowania własnego uczenia się przez całe życie
WZN_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
WZN_K1_U01	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać złożone problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych, w tym dokonywać właściwego doboru źródeł i informacji z nich pochodzących, oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji przy zastosowaniu odpowiednich zaawansowanych metod, narzędzi i technik informacyjno-komunikacyjnych
WZN_K1_U02	Absolwent/ka potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii
WZN_K1_U03	Absolwent/ka potrafi brać udział w debacie dotyczącej Europy Wschodniej i Azji – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich
WZN_K1_U07	Absolwent/ka potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o interdyscyplinarnym charakterze wschodoznawczym)
WZN_K1_U08	Absolwent/ka potrafi samodzielnie planować i realizować pracę własną i innych oraz stosować dorobek pisarski w praktyce z zachowaniem rygorów myślenia krytycznego i etyki badawczej i zawodowej, a także stosować wiedzę i umiejętności tworzenia wybranych form wypowiedzi akademickiej
WZN_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną w zakresie wschodoznawstwa w ramach dyscypliny historia, oraz wybrane zagadnienia z zakresu historii Europy Wschodniej i Azji
WZN_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, w tym szczególnie na obszarze Europy Wschodniej i Azji